

Από τον ευρωβουλευτή του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Ιωάννη Κουκιάδη, αντιπρόεδρο της

Επιτροπής Νομικών Θεμάτων και Εσωτερικής Αγοράς

εκδόθηκε η ακόλουθη ανακοίνωση με αφορμή την τροπολογία που κατέθεσε ο

ευρωβουλευτής της Ν.Δ. Κωστής Χατζηδάκης για το θέμα της αναγνώρισης

διπλωμάτων άλλων χωρών.

Θεσσαλονίκη, 05.12.2003

Μετά την έκταση που πήρε η συζήτηση για τα πτυχία των Κέντρων Ελευθέρων Σπουδών και τις τοποθετήσεις του συναδέλφου κ. Χατζηδάκη, θεωρώ χρήσιμο να δώσω ορισμένες διευκρινίσεις δεδομένου ότι το όλο θέμα ξεκίνησε από την κατάθεση τροπολογίας μου κατά την επεξεργασία της πρότασης οδηγίας για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων.

Η πρόταση οδηγίας που θέλει να κωδικοποιήσει και να απλοποιήσει όλες τις μέχρι σήμερα οδηγίες που αφορούν στην αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων, έχει βασικό στόχο τη διευκόλυνση της μετακίνησης των ελεύθερων επαγγελματιών. Ο στόχος αυτός είναι επιθυμητός από όλους που πιστεύουν ότι στη νέα διευρυμένη αγορά οι υπηρεσίες θα έχουν όλο και πιο σημαίνοντα ρόλο. Η τροπολογία μου έχει το ακόλουθο περιεχόμενο:

«Το κράτος μέλος υποδοχής δεν υποχρεούται να εφαρμόσει το άρθρο αυτό, όταν ο αιτών κατέχει τίτλο κατάρτισης, που έχει χορηγηθεί από άλλο κράτος μέλος, εάν ο τίτλος αυτός πιστοποιεί επαγγελματική εκπαίδευση που έχει πραγματοποιηθεί εν όλω ή εν μέρει στο έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής σε ίδρυμα που, σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις του εν λόγω κράτους μέλους, δεν αποτελεί το εκπαιδευτικό ίδρυμα που απαιτείται κατά το άρθρο 11 για το επίπεδο της επαγγελματικής εκπαίδευσης στο οποίο αντιστοιχεί ο τίτλος εκπαίδευσης».

Αυτή, όπως φαίνεται από το περιεχόμενό της, δεν επιδιώκει να περιορίσει την ελεύθερη εγκατάσταση επαγγελματιών από μια χώρα σε άλλη, αλλά να εξασφαλίσει το ισοδύναμο της ποιότητας των υπηρεσιών που πιστοποιούν οι διάφοροι τίτλοι.

Συγκεκριμένα, το νόημά της είναι ότι για να αναγνωριστεί ο τίτλος σπουδών ενός ευρωπαίου πολίτη, ο οποίος έκανε τις σπουδές του κατά ένα μέρος σε μια χώρα και κατά άλλο μέρος σε άλλη χώρα, θα πρέπει και στις δύο περιπτώσεις οι σπουδές να γίνονται σε ιδρύματα που σύμφωνα με τη νομοθεσία της κάθε χώρας συνιστούν εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Αυτή την προϋπόθεση, το να υπάρχει στη βάση της αναγνώρισης κάθε πτυχίου αναγνωρισμένο εκπαιδευτικό ίδρυμα, δεν τη δέχεται ο κ. Χατζηδάκης, όπως φαίνεται από το περιεχόμενο κυρίως της μιας από τις 3 τροπολογίες που κατέθεσε και που επί λέξει έχει ως εξής:

«Οι τίτλοι εκπαίδευσης που εκδίδονται από εκπαιδευτικά ιδρύματα με τη μέθοδο της δικαιόχρησης, της αναγνώρισης ή της πιστοποίησης θεωρούνται ως τίτλοι εκπαίδευσης των ιδρυμάτων που εκδίδουν τον σχετικό τίτλο».

Ενώ λοιπόν αυτό είναι το αντικείμενο των διαφορετικών μας προτάσεων ο κ. Χατζηδάκης προσπαθεί να μεταφέρει το πεδίο συζήτησης σε τελείως διαφορετική βάση από αυτήν που συνιστά το περιεχόμενο της πρότασής μου και το αντικείμενο της οδηγίας, με αποτέλεσμα να δημιουργείται σύγχυση, θέλω να πιστεύω όχι εσκεμμένη, στην όλη συζήτηση και για τις χιλιάδες των ενδιαφερόμενων επαγγελματιών.

Μετά τις βασικές αυτές διευκρινίσεις θα ήταν σκόπιμο να αναφερθούν συνοπτικά και τα παρακάτω, που θέλω να πιστεύω ότι θα συμβάλουν στην καλύτερη ενημέρωση των πολιτών μας.

1. Η πρότασή μου θέτει ως προϋπόθεση αναγνώρισης τίτλων που πιστοποιούν εκπαίδευση την παροχή της αντίστοιχης εκπαίδευσης από αναγνωρισμένα ιδρύματα και δε θίγει τη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων και θα έλεγα ούτε τη δυνατότητα αναγνώρισης πτυχίων από ιδιωτικά πανεπιστήμια όπου και όταν αυτά λειτουργούν νόμιμα.

Η προϋπόθεση της ύπαρξης αναγνωρισμένων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, την οποία η τροπολογία του κ. Χατζηδάκη επεδίωξε να εξουδετερώσει, είναι αναγκαίο να καλύπτει το σύνολο της περιόδου εκπαίδευσης, έστω κι αν αυτή γίνεται εν μέρει στο κράτος στο οποίο θέλει να αναγνωριστεί ένας επαγγελματίας και εν μέρει σε άλλο κράτος. Δεν αμφισβητεί τους τίτλους που παρέχει ένα ξένο αναγνωρισμένο εκπαιδευτικό

ίδρυμα, αλλά αμφισβητεί τη δυνατότητα να πιστοποιεί σπουδές που παρέχονται από ένα άλλο ίδρυμα σε ένα άλλο κράτος και που συμβαίνει το κράτος αυτό να μην το αναγνωρίζει ως εκπαιδευτικό ίδρυμα.

Εάν δεν υπάρξει αυτή η προϋπόθεση θα μπορεί ο οποιοσδήποτε να δημιουργεί μια επιχείρηση που θα την αυτοχαρακτηρίζει εκπαιδευτικό ίδρυμα κι ένα οποιοδήποτε πανεπιστήμιο άλλης χώρας έναντι οικονομικών ανταλλαγμάτων να προσφέρει τίτλους πανεπιστημιακούς.

2. Είναι χαρακτηριστικό ότι και αυτοί ακόμη που μιλούν για ιδιωτικά πανεπιστήμια στη μεγάλη τους πλειονότητα ομιλούν για ιδιωτικά πανεπιστήμια μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Αλλά και με την εκδοχή των ένθερμων οπαδών της νεοφιλελεύθερης προσέγγισης, τουλάχιστον σε κάθε περίπτωση γίνεται λόγος για πανεπιστήμια, για ιδρύματα δηλαδή που θα έχουν λάβει το καθεστώς αυτό από το νομοθέτη της κάθε χώρας.

Ο κ. Χατζηδάκης ξεπερνά και αυτό το όριο και στην πραγματικότητα δέχεται ότι οποιοσδήποτε ιδιωτικός κερδοσκοπικός φορέας χωρίς καμία προδιαγραφή θα μπορεί να συμμετέχει στην παραγωγή πτυχίων.

Αν περάσει η αντίληψη του κ. Χατζηδάκη, τότε όλο το σύστημα της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης τινάζεται στον αέρα και αυτό νομίζω δεν είναι προς το συμφέρον ούτε των σημερινών πτυχιούχων ούτε των νέων γενεών που θα φιλοδοξούν να έχουν γνώσεις πανεπιστημιακού επιπέδου. Το λάθος της τροπολογίας του κ. Χατζηδάκη είναι ότι δε δέχεται καμία προϋπόθεση, κανέναν όρο προκειμένου να διασφαλίζεται η ποιότητα των παρεχόμενων σπουδών.

Βέβαια, υπάρχουν, όπως αναφέρεται, 30.000 σπουδαστές που με τον έναν ή με τον άλλον τρόπο αποκτούν πτυχία μέσω της μαθητείας τους στα κέντρα ελευθέρων σπουδών. Κανείς δεν θα θέλει να τους τιμωρήσει, έστω και αν ακολούθησαν μια διαδικασία με δική τους ευθύνη, που το επίσημο κράτος δεν την αναγνωρίζει. Αν εστιαστεί το πρόβλημα σε αυτή τη συγκεκριμένη κατηγορία εύλογα ελκύει τις συμπάθειες όλων. Όμως, το να βλέπει κανείς τα πράγματα με έναν τέτοιο κοντόφθαλμο και στατικό τρόπο προσπερνάει άλλα αδιέξοδα.

3. Πιο συγκεκριμένα, αν επικρατήσει η λογική του κ. Χατζηδάκη, την επόμενη μέρα οι 30.000 θα γίνουν 60 ή 100 χιλιάδες και το πλεονέκτημα που έχουν σήμερα οι σημερινοί φοιτούντες στα κέντρα ελευθέρων σπουδών θα εξουδετερωθεί. Στο εσωτερικό της χώρας οι πιέσεις θα είναι τέτοιες που θα πολλαπλασιαστούν οι αντίστοιχες επιχειρήσεις, οι οποίες θα αναζητούν συμφωνίες φραντσάιζινγκ, που δεν θα περιορίζονται σε 2 ή 3 πανεπιστήμια σε 2 ή 3 χώρες. Οι πιέσεις θα έρχονται και από το εξωτερικό κυρίως από πανεπιστήμια επαρχιακά των νέων υπό ένταξη χωρών, τα οποία θα βρουν μια σημαντική πηγή εσόδων και θα επιδιώκουν να έρχονται σε επικοινωνία με οποιοδήποτε τέτοιο φορέα με άμεση συνέπεια τη μαζική παραγωγή ανεξέλεγκτων πτυχίων. Το τελικό αποτέλεσμα θα είναι η γενική προλεταριοποίηση όλων των ελευθέρων επαγγελματιών που για την άσκηση του επαγγέλματος τους απαιτείται ένα πτυχίο. Κάτι τέτοιο δεν είναι φιλολαϊκή λύση.

4. Η αναφορά του κ. Χατζηδάκη σε δογματικές αγκυλώσεις είναι τουλάχιστον υπερβολική, αν ληφθεί υπόψη ότι κατά την ψηφοφορία στην Επιτροπή Νομικών Θεμάτων και Εσωτερικής Αγοράς μόνο το Λαϊκό Κόμμα, το κόμμα των Φιλελευθέρων και μια πολιτική ομάδα ακόμα δεξιότερα έκαναν δεκτή την πρότασή του. Η αρνητική θέση στην πρότασή του από τις άλλες πολιτικές ομάδες δείχνει ότι οι αντιρρήσεις προέρχονται από έναν ευρύτερο προβληματισμό για τη διασφάλιση οργάνωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με κατοχύρωση της ποιότητας της παρεχόμενης παιδείας, και αυτό είναι το πραγματικό συμφέρον των γονέων και των παιδιών.

Ο κ. Χατζηδάκης έχει δίκιο όταν λέει ότι είναι παραπλανητική η αναφορά στη μικρή διαφορά των 3 ψήφων με την οποία έγινε δεκτή η πρόταση του γιατί, την πρότασή του υποστήριξαν οι παραπάνω πολιτικές ομάδες. Οι 3 παραπάνω όμως πολιτικές ομάδες, που αποτελούν και την πλειοψηφία του ΕΚ εκφράζουν τη συντηρητική πτέρυγα του. Η θέση τους αυτή καταδεικνύει ότι οι διαχωριστικές γραμμές ανάμεσα στους συντηρητικούς και τις άλλες πολιτικές ομάδες όχι μόνο δεν έχουν εξαλειφθεί, αλλά συνεχίζουν να αναδεικνύουν τις διαφορετικές προσεγγίσεις σε μεγάλα πολιτικά θέματα.

5. Τα κέντρα ελευθέρων σπουδών είχαν προβλεφθεί για να καλύψουν πρακτικές ανάγκες τεχνικής παιδείας. Δεν είναι ιδιωτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας παιδείας και δεν

έχουν ακόμη ούτε το καθεστώς ενός σχολείου. Παρέχουν υπηρεσίες ανάλογα με τις ανάγκες της αγοράς και τις επιδιώξεις του επιχειρηματία που τα ιδρύει. Σε καμιά περίπτωση λοιπόν δε σχεδιάστηκαν ως ανταγωνιστικά ή συμπληρωματικά της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ως εκ τούτου η ύπαρξή τους έχει τελείως διαφορετικό σκοπό και συνεπώς η κατάργησή τους δεν είναι αναγκαία. Θα πρέπει όμως μετά και από τη συζήτηση που άνοιξε και των εξελίξεων που αναμένονται να οριοθετηθεί με σαφήνεια το καθεστώς τους.

Όσον αφορά τη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημιακών ιδρυμάτων για την παραγωγή κοινών πτυχιούχων θα πρέπει να είναι συνεργασία μεταξύ ισοδυνάμων ιδρυμάτων, γιατί μόνο έτσι εξασφαλίζεται το ισοδύναμο των πτυχίων.

6. Εξάλλου, η αναφορά του κ. Χατζηδάκη στον κίνδυνο καταδίκης της Ελλάδας από τη μη συμμόρφωσή της στην Οδηγία 89/48 δεν είναι τίποτε άλλο παρά μια αντιστροφή του προβλήματος. Πράγματι, από τη στιγμή που έχουμε πρόταση νέας Οδηγίας το θέμα δεν είναι η εφαρμογή ή όχι της παλιάς οδηγίας, αλλά η θεσμοθέτηση μιας νέας Οδηγίας, χωρίς τα προβλήματα της παλιάς.

Το μεγάλο ερώτημα που πρέπει να θέσει κάθε πολίτης για το οποίο πρέπει να υπάρξει ξεκάθαρη πολιτική στάση από τα διάφορα κόμματα, είναι το αν στην κοινωνία που οραματιζόμαστε η παιδεία θα συνιστά πλήρως εμπορευματοποιημένο αγαθό ή δημόσιο αγαθό για το οποίο το κράτος θα έχει την τελική ευθύνη ελέγχου των όρων προσφοράς της. Αν γίνει δεκτό το πρώτο, η παιδεία θα μετατραπεί σε καθαρά βιομηχανικό προϊόν όπου τους κύριους κανόνες δεν θα ορίζουν τα κράτη, αλλά θα υπαγορεύουν τα διάφορα διεθνή οικονομικά κέντρα, που θα μπορούν ακόμα να έχουν λόγο και για τη χρηματοδότηση της παιδείας, όταν αυτή θα θίγει τον ανταγωνισμό. Όποιος παρακολούθησε στις προηγούμενες φάσεις τις διαπραγματεύσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου γνωρίζει τις έντονες πιέσεις που υπήρχαν για να περάσουν και τα θέματα παιδείας στον ελεύθερο ανταγωνισμό.

Όλα αυτά βέβαια δεν πρέπει να μας οδηγήσουν σε μια απλή άρνηση. Τα νέα δεδομένα που θέτει η διευρυμένη Ευρώπη, οι νέες τεχνολογικές εξελίξεις, οι νέες μορφές παιδείας που παρουσιάζονται μας στέλνουν το μήνυμα ότι η Πολιτεία, τα πανεπιστήμια

και η κοινωνία των πολιτών πρέπει να εργαστούν από κοινού για να σχεδιάσουν το μέλλον της τριτοβάθμιας παιδείας.